

Forsvarets seniorforbund

Vår ref: 7.desember 2015
Tidl. ref: HOD 15/2889/7.sept 2015

Helse- og omsorgsdepartementet

Forslag til lovendringer – Rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester – kriterier og ventelister, høringsuttalelse fra Forsvartes seniorforbund

Forsvartes seniorforbund (FSF) viser til Helse- og omsorgsdepartementets høringsbrev av 7. september 2015 og tilhørende høringsnotat. Innledningsvis vil FSF uttrykke stor tilfredshet med forsøksordningen med statlig *finansiering* av omsorgstjenesten og at det nå utarbeides nasjonale tildelingskriterier. FSF har registrert at det er stor forskjell mellom kommunene når det gjelder helse- og omsorgstjenester og forhold knyttet til disse.

Vedrørende rett til vedtak etter kommunale kriterier, fastsatt i forskrift, ventelister og tildeling av sykehjemsplass eller særskilt tilrettelagt botilbud, finner FSF dette kompliserende med hensyn til brukernes trygghet og forutsigbarhet og saksbehandlingen knyttet til dette.

FSF tar utgangspunkt i at den enkelte ønsker å bo hjemme så lenge som mulig, og at i de fleste tilfelle allerede er etablert hjemmebaserte helse- og omsorgstjenester etter den enkeltes behov. Når brukerens helsetilstand får en slik utvikling at de etablerte hjemmetjenester må avløses av et institusjonspreget helse – og omsorgstjenestetilbud må det tas utgangspunkt i at behovet for sykehjemsplass eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjeneste, er et behov som må innfris nå.

I det fremlagte forslag legges det opp til en vedtaksordning, i utgangspunktet basert på om brukernes behov i forhold til kriterier som kvalifiserer for langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende særskilt tilrettelagt bolig er innfridd, deretter evt et nytt vedtak om tildeling av plass. Etter FSFs forståelse vil første vedtaket resultere i oppføring i kommunens venteliste eller direkte tildeling av langtidsopphold, alternativt at det kan etableres forsvarlig hjelp slik at vedkommende kan bo hjemme i påvente av plass. Dersom vedtaket fører til oppføring i venteliste tilsier dette ikke noe annet enn at kriteriene er oppfylt og for å bli tatt ut av ventelisten kreves nytt vedtak. Det må tas i betraktning at for mange i denne brukergruppen (de eldste eldre) kan ha en så svekket helse at det er vanskelig å se egen situasjon og/eller ivareta egne interesser. En ordning av flere vedtak og klageadgang kan for mange være vanskelig å forholde seg til.

Etter FSFs syn må en lovfestet rett om tilbud til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester, tilrettelegges for direkte vedtak om langtidsplass eller botilbud særskilt tilrettelagt, dette må iverksettes uten å gå veien om ventelister, basert på kommunens kriterier. Dersom det foreligger en rett til opphold i sykehjem eller tilrettelagt bolig, vil en ordning med fortsatt helse- og omsorgstjenester i hjemmet svekke betydningen av rettighetsvurderingen.

FSF tar utgangspunkt i begrepet ”*Lovfestet rett til heldøgns pleie og omsorg*”. Av forslaget til lovtekst synes det å fremgå at hovedhensikten er å lovfeste et **tilbud om opphold** i sykehjem eller tilsvarende bolig

særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester. FSF forutsetter at det allerede ligger i loven at de helse- og omsorgstjenester som tilbys eller ytes skal være nødvendige og forsvarlige. FSF legger derfor til grunn at dette dreier seg om forhold knyttet til opphold i *sykehjem* eller *tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester*.

Av den foreslåtte lovteksten kan det synes som om disse er likeverdige med hensyn på oppholds- eller boform. FSF er usikker på en slik fortolkning, og vil derfor fremlegge synspunkter på at *sykehjem* er en kommunal *institusjon*, hvor oppholdet er et tjenestetilbud og at *tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester* er et kommunalt eller privat bo-/oppholdstilbud. FSF finner ikke hva som er definisjon på *tilsvarende bolig...* og da i forhold til sykehjem, dette bør defineres nærmere. Det vil i det etterfølgende legges vekt på forhold knyttet til finansiering og egenandel knyttet til opphold og tjenester.

Det legges til grunn at i det fremlagte forslag vil vedtak om opphold i *tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester* følger de generelle reglene om leie av bolig og at helse- og omsorgstjenester som tildeles følger de regler som gjelder for tjenester i eget hjem. Dette vil innebære at leie av oppholdet følger av husleielovens bestemmelser og inngått leieavtale. Et spørsmål i denne sammenheng vil være i hvilken grad kravet om *særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester* øker kostnadene for en slik tilretteleggelse, som igjen kan gi utslag i husleie? Det legges videre til grunn at kapitalkostnader kan regnes inn i husleien, (dette kan ikke gjøres ved beregning av egenbetaling i en kommunal institusjon).

For visse hjemmetjenester må det betales egenandeler fastsatt av den enkelte kommune.

For medisiner og legetjenester må det betale egenandeler.

Det forutsettes at et vedtak om opphold i *tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester* må fattes uten at brukerens betalingsevne blir vurdert, i mange tilfelle vil oppholdet "tvinge" brukeren til å søke bostøtte evt sosialstøtte for å kunne ta i mot tilbudet.

Dette står i sterk kontrast til vedtak om opphold i kommunalt sykehjem hvor brukeren betaler for et samlet bo/oppholds og tjenestetilbud innenfor rammer fastlagt i forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester, bl a er det en grense for hvor mye beboeren skal forstå i form av egenbetaling i forhold til inntekten (beregningsgrunnlaget).

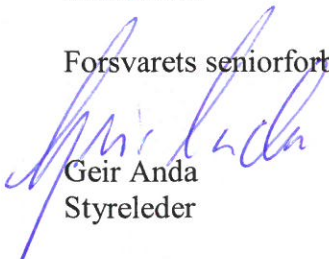
FSF er uenig i at det legges opp til forskjellig finansiering og egenandelsbetaling i en ordning hvor det synes å legges opp til et likeverdig tjenestetilbud i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester.

Slik dette fremstår vil vedtak om opphold i sykehjem være et omforent tjenestetilbud, mens vedtak om opphold i tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester vil være et botilbud med hjemmetjenester etter den enkeltes behov.

Da det ikke foreligger tildelingskriterier ser FSF det ikke utenkelig at det kan være ulike alders- og brukergrupper, hvor sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester fremstår som alternativer mellom gruppene, dvs ordningen gjelder således ikke bare alderspensjonister. FSF vil foreslå at det utredes en ordning hvor det ved vedtak om opphold i tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester settes grenser for hvor mye det kan kreves betalt for, vurdert ut fra brukerens inntekter, dvs at det settes et tak som sikrer at brukeren sitter igjen med en andel av sin inntekt etter at de kommunale helse- og omsorgstjenester er betalt.

Med hilsen

Forsvarets seniorforbund

Geir Anda
Styreleder